

**ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»**

**АКТУАЛЬНІ ПРАВОВІ ТА ГУМАНІТАРНО-ЕКОНОМІЧНІ
ПРОБЛЕМИ В ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ
ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА**

**Збірник тез
V Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Кіровоград, 2 грудня 2016 року)**

Кіровоград – 2016

- А 43 **Актуальні правові та гуманітарно-економічні проблеми в період реформування демократичного суспільства:** збірник тез V Всеукраїнської науково-практичної конференції (2 грудня 2016 р.). Кіровоград : ПВНЗ КІДМУ КПУ, 2016. – 331 с.

Видання містить матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції. Розглянуто сучасні проблеми юридичної науки та гуманітарно-економічних проблем у період реформування демократичного суспільства в Україні та світі із залученням до обговорення провідних науковців, практиків, а також молодих вчених з усіх регіонів України та зарубіжних держав.

Матеріали конференції розраховані на наукових і науково-педагогічних працівників ВНЗ та наукових установ, докторантів та аспірантів, студентів, а також широкий читацький загал.

Матеріали конференції надруковано в авторській редакції.

ББК 67.9 (4УКР) 300

Редакційна колегія:

кандидат юридичних наук, доцент І. І. Литвин, кандидат юридичних наук, доцент Г. Ю. Шаркова, кандидат юридичних наук, доцент П. Л. Степанов, кандидат юридичних наук, доцент І. П. Зеленко, кандидат економічних наук С. П. Ніколаєва, кандидат філософських наук, доцент В. А. Ігнат'єв, кандидат філософських наук В. Д. Косенко.

Рекомендовано до друку Вченою радою ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету» (від 25 листопада 2016 року протокол № 4)

© Автори, 2016

© ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету», 2016

Цибульська Ю. В. Зовнішньо-правовий простір, що впливає на стан, розвиток і місце правової системи України	88
Чернега В. М. Гуманістичне спрямування сучасного сімейного права України	91
Шаповал Л. І. Деякі питання розірвання договору дарування	93
Шаповал Л. І., Карпова Ю. В. Право на вживання тютюнових виробів як особисте немайнове право ..	95
Шаповал Л. І., Павлова І. О. Представництво у цивільному праві та його відмінність від інших інститутів, що виникають при вчиненні правочинів	98
Юровська В. В., Стульгінський В. С. Щодо правового статусу помічника судді	101

СЕКЦІЯ № 2. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПІД ЧАС ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Балануца А. В. Права осіб, які мають право на забезпечення безпеки у кримінальному судочинстві	105
Гриняк О. Б. Способи захисту права спільної власності подружжя на житло	107
Гриняк Т. В. Принципи виконання зобов'язань за договором перевезення вантажу автомобільним транспортом	110
Дегтярьова С. В. Проблемні питання дотримання строків розгляду справи та виготовлення судового рішення у світлі ефективного судового захисту	113
Кудрявцев В. І. Застава цінних паперів як спосіб забезпечення виконання кредитних зобов'язань	116

Охарактеризовуючи основні риси правового простору у умовах і під впливом якого функціонує та розвивається правова система сучасної України можна зробити висновок: правові системи інших країн значною мірою впливають на розвиток правового поля України від цього значною мірою залежатиме її місце на сучасній карті світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ :

1. Андрейченко С. С. DENIAL OF JUSTICE як підстава для атрибуції державі поведінки судових органів / С.С. Андрейченко // Науково-інформаційний вісник – № 12-2015. – С. 70–76.
2. Марченко А. А. Поняття судового прецеденту та його місце у правовій системі України / А. А. Марченко // Митна справа – № 5 Ч. 2 Кн. 1. – 2013. – С. 26–32.
3. Скаун О. Ф. Теорія держави і права: Підручник. – 2-ге видання. – К. : Алеута; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 520 с.
4. Трихліб К. О. Гармонізація законодавства України і законодавства ЄС: наближення загальноправової термінології : монографія / К.О. Трихліб. – Х. : Право, 2015. – 224 с.

ГУМАНІСТИЧНЕ СПРЯМУВАННЯ СУЧАСНОГО СІМЕЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Чернега Віталій Миколайович
*старший викладач кафедри публічного та
приватного права Факультету права та
міжнародних відносин Київського університету імені
Бориса Грінченка, кандидат юридичних наук*

Осмилення права у його взаємозв'язку з мораллю є давньою традицією юридичної думки, що ґрунтується на позиціях природного права. Цінність права зумовлена його нерозривним зв'язком із системою моральних надбань суспільства, які й визначають вибір правових засобів для забезпечення потреб та інтересів особи у певній сфері її буття. Насамперед це притаманне сімейному праву, адже власне сім'я є тим середовищем, в якому формуються та культивуються духовні цінності особи, здійснюється їх транслювання і спадкоємство. Саме тому одним із основних принципів державної сімейної політики в Україні визнано забезпечення наступності поколінь із переданням сімейних, національних, культурних здобутків, традицій і звичаїв, які втілюють головні моральні цінності.

Утілення цих моральних ідей у законі гарантує його ефективність завдяки схвальному його сприйняттю членами соціуму як такого, що

відповідає їх уявленням про добро, справедливість, людяність, гідність, совість. Лише за такої умови сімейно-правове регулювання досягатиме своєї мети, якою згідно з ч. 2 ст. 1 Сімейного кодексу України (далі – СК України) є зміцнення сім'ї, побудова сімейних відносин на паритетних засадах, на почуттях взаємної любові та поваги, взаємодопомоги і підтримки, забезпечення кожної дитини сімейним вихованням, можливістю духовного та фізичного розвитку.

Принципи справедливості, добросовісності, розумності та відповідності моральним засадам суспільства текстуально закріплено в ч. 9 ст. 7 СК України, що було зроблено вперше у законотворчій практиці України.

Гуманістичне спрямування сучасного приватного права виявляється, насамперед, у визнанні верховенства права, що здійснено на конституційному рівні (зокрема, у ст. 8 Конституції України), визнанні пріоритету природних прав людини і особистості у правовій системі. Це відповідає класичній теорії природного права, згідно із якою прийняті людьми закони повинні відтворювати певні природні принципи поведінки людей; отже, позитивне право держави відтворює чи задовольняє вимоги моралі [1, с. 188]. Згідно із цією концепцією пріоритет надається природним правам, які не залежать від волі законодавця, які виникають природним соціально-економічним шляхом і вимагають загальної рівної свободи і загальної формальної рівності. Природне право є головним суб'єктивним правом особи, яке виражає об'єктивну вимогу свободи й безумовної потреби на вільну її самореалізацію у суспільстві [2, с. 304-305].

Одним з проявів верховенства права, на думку Конституційного Суду України, є те, що право не обмежується лише законодавством як однією з його форм, а включає й інші соціальні регулятори. У п. 4.1 свого Рішення від 2 листопада 2004 року у справі про призначення судом більш м'якого покарання, та п. 4.3. Рішення від 24 березня 2005 р. у справі про податкову заставу цей державний орган відносить до таких соціальних регуляторів, зокрема, норми моралі, традиції, звичаї тощо, які легітимовані суспільством і зумовлені історично досягнутим культурним рівнем суспільства, а також стверджує, що всі ці елементи права об'єднуються якістю, що відповідає ідеології справедливості, ідеї права.

Гуманістичне спрямування українського права зумовило законодавче закріплення принципів справедливості, добросовісності, розумності і відповідності моральним засадам суспільства в змісті СК України, чого не містив Кодекс про шлюб та сім'ю 1969 р. Цей кодекс у статтях 3-6 встановлював принципи: рівність чоловіка і жінки в сімейних відносинах, рівноправність громадян у сімейних відносинах, державний захист сім'ї і материнства, виключно державну форму шлюбу та державне регулювання сімейних відносин. Звернення до цих положень та їх порівняння з приписами ст. 7 СК України засвідчує кардинальні зміни в концепції правового

регулювання сімейних відносин у напрямку надання пріоритету загальнолюдським цінностям та особистості як такої, що відповідає принципам та ідеям, проголошеним у Конституції України. Основним інструментом стало оформлення морально-правових категорій (справедливість, добросовісність, розумність, відповідність моральним засадам суспільства) у формі правових принципів як нормативних положень, що є категоріями вищого порядку, порівняно з іншими нормами сімейного права.

Усе це дає підстави для висновку, що закріплення морально-правових принципів у нормах СК України є наслідком проголошення конституційного принципу верховенства права і способом його визнання на рівні галузі сімейного права.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Харт Г. Л. А. Понятие права / [пер. с англ.]; под общ. ред. Е. А. Афонасина и С. В. Моисеева. – СПб : Изд-во СПб. ун-та, 2007. – 302 с.
2. Юридическая энциклопедия / Под общ. ред. Б. Н. Топорнина. – М. : Юрист, 2001. – 1272 с.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ РОЗІРВАННЯ ДОГОВОРУ ДАРУВАННЯ

Шаповал Леся Іванівна

*доцент кафедри цивільного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент*

Як відомо, за взаємною згодою сторін договір дарування може бути припинено у будь-який час і без жодних підстав. В односторонньому ж порядку припинення договору дарування можливо лише у випадках, прямо передбачених у договорі чи законі. Так, у положеннях Цивільного кодексу України (далі ЦК) міститься ряд умов, за наявності яких дарувальник може припинити договір дарування (як такий, що був укладений з обов'язком передати дарунок у майбутньому, так і такий, за яким дарунок вже був переданий і прийнятий обдаровуваним) в односторонньому порядку, а саме:

- якщо дарувальник передав річ організації транспорту, зв'язку або іншій особі для вручення її обдаровуваному, і таке вручення ще не відбулося (ч. 2 ст. 722 ЦК);

- у разі істотного погіршення майнового стану дарувальника після укладення договору з обов'язком передати дарунок у майбутньому (ч. 1 ст. 724 ЦК);